

25 stycznia (6 lutego) generał-porucznik Murawiew powrócił do Konstantynopola. W tymże dniu Porta odebrała wiadomość że Ibrahim pasza zatrzymał się w Kiutahia.

Wrażenie sprawione przez tę wiadomość nadzwyczajnie, dało się już widzieć w najpierwszej konferencji, w której generał Murawiew przedłożył wypadki swego poselstwa. Wtę naradzie, która miała miejsce 27 stycznia (8 lutego) Reis-Effendi podał zagadnienie: »Azali w obecnym stanie rzeczy, więcéy już dla Porty zaspokajającym, nie byłoby przyzwoitą; odwołać posłki, których przed kilku dniami żądała, kiedy mniemała się zagrożoną największém niebezpieczeństwem?»

Pan Butieniew odpowiedział, że sam tylko sultan może sądzić, czyli należy zwlekać środki bezpieczeństwa, o które przedtém tak usilnie proszono; dodał, iż z kąd inąd trudno byłoby zapobiedz przybyciu eskadry, jeżeli już ta, jak wnosić potrzeba, wypłynęła z Sebastopola, lecz, jeśliby się udało spotkać ją na morzu, możnaby zwrócić ją do zatoki Burgas, gdzie mogłaby stać w pogotowiu do przyjęcia na pomoc stolicy, jeżeliby okoliczności wymagały jęj przybycia. Pan Butieniew wezwał przytém Reis-Effendego, ażeby dał na piśmie wynurzone przez się żądanie względem odwołania rosyjskiej eskadry; tudzież, ażeby pod rozrządzenie legacyi Cesarskiej oddał jeden statek parowy lub inny lekki okręt, w celu posłania go naprzeciw naszej floty.

Wskutku téy rozmowy i na urzędowe zażądanie przez Pana Butieniew, Reis-Effendi 5 (17) lutego, przesłał mu memoriał, w którym zostało umieszczone życzenie ministra ottomańskiego, oświadczone na konferencji z dnia 27 stycznia, (8 lutego).

Akt ten tak jest ważnym, iż wypada go tu ogłosić co do słowa, równie jak i odpowiedź P. Butieniew Reis-Effendemu, daną tegoż dnia 5 (17) lutego.

Ogólny rzut oka na te szczegóły wystarczy do przywrócenia wypadkom rzeczywistego ich światła. Z niego okazuje się:

Że obecność floty rosyjskiej w Bosforze przestała już być uważaną za konieczną od chwili, w której niebezpieczeństwo grożące stolicy zdawało się oddalać, mianowicie, odkąd się dowiedziano, iż armija egipska wstrzymała się w swojém posuwaniu, który to wypadek, Porta uroczyście przyznaje wpływowi zbawiennych chęci N. Pana.

Jż minister rosyjski, powodowany uczuciem swoich obowiązków, przewidział wolą J. C. M. nie wahać się w uczynieniu zadość żądaniom sultana, i że w tém przekonaniu, pierwszy zaproponował ministrowi ottomańskiemu odesłać flotę rosyjską do portu Burgas, z kądby łatwo pośpieszyć mogła na odsiecz stolicy, jeśliby jeszcze jakie niebezpieczeństwo jęj zagroziło.

Iż to porozumienie się pomiędzy ministrem rosyjskim a Reis-Effendim, miało miejsce 27 stycznia (8 lutego), zaś admirał Roussin przybył do Konstantynopola 5 (17) lutego, i widział się po raz pierwszy z ministrem ottomańskim dopiero 7 (19) lutego.

Iż właśnie sam Pan Butieniew w d. 27 stycznia (8 lutego) wezwał Portę do oddania jednego statku parowego pod rozporządzenie poselstwa rosyjskiego, dla wyprawienia go naprzeciw floty Cesarskiej, nie zaś, jak niektóre dzienniki fałszywie głosiły, posła francuzki, który jakoby domagał się i otrzymał takowe onegoż wyprawienie.

Nakoniec, iż myśl cofnienia floty rosyjskiej do Burgas przed jęj zawinieniem do Bosforu, nastąpiła bez żadnego wdania się admirała Ronssin i żadnych dla Porty pogrozek; a to wszystko z nader prostej przyczyny, iż układy te przełożone zostały Porcie przez ministra rosyjskiego, na 9 dni przed przybyciem posła francuzkiego.

Tak więc nowe przeznaczenie eskadry rosyjskiej wskazanem zostało zawczasu, przez propozycję podaną przez P. Butuniew na konferencji w d. 27 stycznia (8 lutego); z kąd też minister ten, nięwahał się bynajmniej względem wyboru drogi jakiej miał się trzymać, gdy 8 (20) lutego zrana, oddział floty naszej zarzucił kotwice w Bujuk-dere. Pośpieszył on natychmiast z powtórzeniem tego, co powiedział był 27 stycznia, »Iż zdaje mu się przyzwoitém uczynić zadość chęciom sultana, przez zgodzenie się ażeby eskadra Cesarska zawięła do portu Burgas, do czasu odebrania nowych rozkazów J. C. M.»

W takięj też myśli wyrażał się poseł rosyjski w rozmowach z generał-adjutantem W. Sultana Mushir-Ahmet-Paszą i Seraskierem Chozrew-paszą, gdy dwaj ci powiernicy Sultana, odwiedzili go 8 (20) lutego, i potém 10 (22) t. m. W odpowiedzi otrzymał od nich uroczyste oświadczenie: iż *po mimo nadziei, że sprawy egipskie ukończą*